

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Tamirhanelerde, atölyelerde, tarlalarda çalışan, geçim derdini küçük yaşta omuzlayan çocuk işçiler ülkemizin kanayan ve gittikçe de büyüyen bir yarasıdır. Toplumumuzun geleceği olan çocuklarımızın iyi bir şekilde eğitilmesi ve nitelikli bireyler olarak yetiştirilmesi gerekirken, sayıları azımsanmayacak bir oranı oluşturan çocuklarımız ruhsal ve bedensel sağlıkları ile ahlaki gelişmelerini olumsuz yönde etkileyecek şekilde istihdam edilmektedirler.

4857 sayılı İş Kanun'unun 71. maddesinde 14 yaşını doldurmuş ve ilköğretimi tamamlamış çocukların hafif işlerde çalıştırılabileceği belirtilmektedir. 14 yaşın altında ve ilköğretimi tamamlamamış çocukların çalışması kanunen yasaklanmıştır. Buna rağmen Devlet İstatistik Enstitüsü'nün 1999 yılı verileri Türkiye'de 6-14 yaş grubu arasında çalışan 511 bin çocuk bulunduğunu ortaya koymaktadır. Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı'nın Haziran 2004'te açıkladığı rakamlara göre ise 12-14 yaş grubunda kayıtlı çalışan çocuk sayısı 469 bindir. Kayıt dışı çalıştırılan ve sayıları resmi istatistiklere yansımayan çocuk işçiler ise buz dağının görünmeyen kısmını oluşturmaktadır.

Türkiye, 1992 yılında Uluslararası Çalışma Örgütü'nün (ILO) Çocuk Emeginin Sona Erdirilmesi Uluslararası Programı'nı (IPEC) imzalayan ilk 6 ülke arasında yer almış, AB normlarına uygun hale getirilen Çocuk ve Genç İşçilerin Çalıştırılma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik 06.04.2004 tarihinde Resmi Gazete'de yayınlanarak yürürlüğe girmiştir. Yapılan bu düzenlemeler çocuk işçilerin hayatına yansımamış, çocuklar kendilerine tanınan haklardan habersiz olarak her an yaralanma yada ölüm riskiyle karşı karşıya çalışmaktadırlar.

Çocuk işçilerin %58'i tarımda, % 22'si sanayide, %10'u ticarete, %10'u da hizmet sektöründe istihdam edilmektedir. Her türlü suistimal ve istismara açık olarak çalıştırılan bu çocuklar, 182 sayılı ILO Sözleşmesi'nde "çocuk işçiliğinin en kötü biçimleri" olarak tanımlanan ayakkabıcılık, oto tamirciliği, mobilya sanayi, kaportacılık gibi iş kollarında çalışmaktadırlar. Çalışan çocukların %37'sini oluşturan kız çocuklarının büyük kısmı ise UNICEF'in raporunda, "çocukların en gizli şekilde çalıştırılması" olarak belirtilen çocuk hizmetçi olarak istihdam edilmektedirler. Çalışan küçük kız çocukları ayrıca cinsel meta olarak kullanılmakta ve çocuk ticaretine de maruz kalmaktadırlar.

Çalışan çocuklar, işyerlerinde akciğer ve diğer organlara zarar verebilecek tozlara, çeşitli kimyasal ve toksik maddelere daha fazla maruz kaldıkları için solunum yolu problemlerini daha sık yaşamaktadırlar. Solunum açısından risk altında olan çocukların 1/3'ünün sigara içicisi olması var olan problemleri daha da arttırmakta ve ilave hastalıklara neden olmaktadır. Tozlu, dumanlı ortamlar ve sigara dumanı gibi etkenler nedeniyle çalışan çocukların %87'sinde öksürük ve alerjik rinit, %78'inde nefes darlığı, %49'unda göğüs hastalıkları görülmektedir. Çalışan çocuklar aile denetiminden uzak kaldığından uyuşturucu, ucuucu madde, alkol gibi bağımlılık yaratan maddelere ve suça karşı korunmasız kalmakta, çocukların ruhsal ve toplumsal gelişimleri tehlikeye girmektedir.

Çocuklarını sağlıklı gelişim şartlarına aykırı bir şekilde, sosyal güvencesi olmadan çalıştıran ailelere verilen hapis cezaları paraya dönüştürülebildiği ve caydırıcı olmadığı için aileler para cezasını ödeyebilmek amacıyla çocuklarını daha fazla çalıştırmaktadırlar. Çalışan çocukların büyük kısmı kaçak olarak istihdam edildikleri için resmi kayıtlarda

gözükmemekte, işçi haklarından yoksun olarak günde ortalama 10-12 saat asgari ücretin altında bir rakamla çalışmakta, bu süre içerisinde tek öğün gıda almaktadırlar.

Ülkemizin geleceğinde yer alacak olan bu çocukların ağır çalışma ortamından kurtarılması ve sorunun köklü bir çözüme kavuşturulması için hepimizin ortak problemi olan bu konuda alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 104 ve 105. maddeleri gereğince bir Meclis Araştırması açılması hususunda gereğinin yapılmasını saygılarımla arz ederim.

- 1-Mehmet Vedat YÜCESAN-Eskişehir
- 2- İzzet ÇETİN-Kocaeli
- 3-Yaşar TÜZÜN-Bilecik
- 4-Cevdet SELVİ- Eskişehir
- 5- Şevket ARZ-Trabzon
- 6- Ali ARSLAN-Muğla
- 7-Ali Rıza BODUR- İzmir
- 8-Mustafa Erdoğan YETENÇ-Manisa
- 9-Nail KAMACI-Antalya
- 10-A.İsmet ÇANAKCI-Ankara
- 11- Salih GÜN-Kocaeli
- 12- Feridun Fikret BALOĞLU-Antalya
- 13-Mehmet Ali ARIKAN-Eskişehir
- 14- Mehmet IŞIK-Giresun
- 15-Oya ARASLI-Ankara
- 16-Haluk KOÇ-Samsun
- 17-Muharrem KILIÇ-Malatya
- 18-Ferit Mevlüt ASLANOĞLU-Malatya
- 19-Zekeriya AKINCI-Ankara
- 20-Hüseyin BAYINDIR-Kırşehir
- 21Mehmet YILDIRIM-Kastamonu
- 22-Halil AKYÜZ-İstanbul
- 23-Rasim ÇAKIR-Edirne
- 24-Nejat GENCAN-Edirne
- 25-Yılmaz KAYA-İzmir
- 26-Algan HACALOĞLU- İstanbul
- 27-Halil ÜNLÜTEPE-Afyonkarahisar
- 28-Atila EMEK- Antalya
- 29-Osman ÖZCAN-Antalya
- 30- Ramazan Kerim ÖZKAN-Burdur
- 31- Orhan ERASLAN-Niğde